DZIENNIK
PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW.

W Lwowie Dnia 24go Stycznia 1793.

Nro. 7.

Z POLSKI.

Pewne wiadomości.

Jedna z naygodnieyſzych uwagi wiadomość o Polſzcze, ale nie z Polſki ieſt ſtawienie ſię iednego Wſpółczłonka Rewolucyi Seymowey do kratek Narodowey Konwencyi na Seſſyi 30go Grudnia. Tu naſtępuią własne ſłowa, ktoremi to Monitor Nro. I. karcie 3 opiſuie. Wſpółczłonek Rewolucyi Seymowey w Polſzcze, ktòra dopiero tam pierwſzy raz prawidła wolności obwieſzczała, do kratek przypuſzczonym zoſtał. Oświadczył on, Narodowey Konwencyi hołd ſzacunku i podziwienia, które iego Wſpółobywatele dla Francyi znaią, wyſtawiał obraz niewierności, i chytrości, którą Semiramis Pułnocna do tego przyſzła, żeby Polſki Narod w kaydany okuła,

manifeſtował ſię imieniem tegoż uciemiężonego Narodu przeciw Konfederacyi Targowięckiey, na którą on nieinaczey tylko iak na gwałtowną przywłaſzczycielkę Naywyżſzey Władzy pogląda, kończąc zaś mowę ſwoią proſił o pomoc, i wſparcie Rzeczypoſpolitey, i Polſkiey wolności.

Prezes proſzącemu tak na to odpowiedział:

Waleczni i ſzlachetnego umyſłu Sarmatowie! Los ślepy tak urządził, żeście ſię w Klaſſie przyiaciół Deſpotów urodzili, mimo tego iednak na Seymie Rewolucyinym w Polſzcze pierwſzy raz prawidła wolności ogłoſiliście, te prawidła, te ſzlachetne myślenia, były więc bardzo głęboko w ſercach waſzych zagrzebane, że ich ani przeſądy waſzego urodzenia, ani zepſucie Dworów, ani uciemiężenie Tyranów udußić niepotrafiły. Niebędę ia ſię tu ſzerzył z mową moią na pochwały waſzego poſtąpienia ſobie, bo prawdziwy Republikant ſwoią nadgrodę w ſwym ſercu znayduie, lecz to wam tylko powiem, iż dzień zniſzczenia Tyranów przyſzedł, uyrzycie znowu waſz Kray wolnym, powiedzcie Potockiemu, i iego podobnym, iż ten dzień podobno niedalekim ieſt, w którym Rzplta Polſka, z Rptą Francuſką związek ſzczęśliwego braterſtwa zawrze. Konwencia do honoru Seſſyi odprawowania WPana zaprasza.

DODATEK.

Gdyby była naſza wyprawa woienna do Włoch nieſpełzła, gdybyśmy ſię byli do odnog Adriatyckiego, i do Czerwonego Morza więcey zbliżyli, toby Polſka wolność w Polſzcze tak daleko na niebeſpieczeńſtwo wyſtawiona niebyła, iednakże Rada Wykonawcza natychmiaſt o naſzym teraźnieyſzym ſtanie i położeniu z drugiemi Europeyſkiemi Mocarſtwami nas uwiadomić muſi. Żądam tego, ażeby podany Memoriał Polſkiego Obywatela do Diplo

plomatycznego Zgromadzenia dla roztrząſnięnia onego w tym zamiarze odeſłany zoſtał. To odeſłanie było udekretowane.

W intereſſach bardzo ważnych z expediciami do J. K. MCi. i Generalney Konfederacyi w Grodnie, przybył dnia 11go Grudnia z Petersburga do Warſzawy Xiąże Sapieha Kanclerz Litewſki, Konſyliarz Generalney Konfederacyi, i Pierwſzy Delegat do Carowy Moſkiewſkiey.

Poſeł Szwedzki JP. Generał Leitenant Toll do Warſzawy naznaczony przeſzłego Mieſiąca rozkaz do wyiazdu na ſwoie mieyſce wyznaczone otrzymał.

Stawienie ſię znacznego Polaka, który Narodowey Konwencyi o pomoc i wſparcie dla ſwey Oyczyzny proſił, we dwa dni potym, z liſtu do autora Monitora piſanego komicznym nieiako ſpoſobem wydało ſię, który co do ſłowa wyraża ſię.

Z Paryża dnia 2go Stycznia.

Rownie czytałem w WPana Nro. 1. drugiego Roku Rzeczypoſpolitey Francuzkiey krótki zbior mowy, którą przed kratkami Narodowego Zgromadzenia ieden móy rodak Woyciech Turſki miał, i poſtrzegłem w nim błąd, który w innych Journalach u WPana ieſt poſpolitym, i o którego poprawę proſzę. Turſki niebył wſpołczłonkiem Seymu Rewolucyinego Polſkiego, i o tym on też niewſpomniał. Jednakże podczas tego Seymu ſtanął iak oſkarżyciel przeſzłego Xięcia Ponińſkiego Męża u nas w nieſławie tak będącego iak u was — — do tey akcyi potrzeba było odwagi, i gorliwości, Turſki oboyga dowod dał. Proſzę WPana to odwołanie w pierwſzym ſwoim Numerze umieścić

Judaſz Moſtowſki
Senator Polſki.

Nayiaśnieyſzy Generał Konfederacyi Skarſzewſkie-

mu Biſkupowi Chełmſkiemu i Lubelſkiemu dał Urząd Konſiliarza, który Biſkup Sierakowſki Miniſter Pełnomocny extraordinaryiny do Jego Swiątobliwości nominowany, piaſtował.

Z AUSTRYI.

Pewne wiadomości.

Dnia 13. t. m. W niedzielę Extraordynaryini Poſłowie Marcheſe Sbarra, Franziotti, i Marcheſe Bocella od Rzeczypoſpolitey Lukańſkiey do Dworu Ceſar. Krolewſkiego wyſłani publiczną audiencią u Ceſarza Iegomości, potym u Ceſarzowey JeyMCi u Arcyxiążąt, i Arcyxiężniczek mieli.

Nayiaśnieyſzy Pan nowe dowody gorliwości, powolności, i do wſpierania Kraiu w teraznieyſzych ſprawiedliwey woyny okolicznościach przez dobrowolne ofiary gotowości od ſwych wiernych poddanych otrzymał.

Pewny bezimienny, J. C. MCi 2000 Ryń. Baron Fries Direktor Fabryki bawełnianey w Kettenhofer 1500Ryń. Towarzyſtwo Kupieckie Sukienne w Wiedniu 3000. Ryń. nakoniec ieden bezimienny 1500 Ryń. ofiarowali. Wſzyſtkie te Summy J. C. K. MC za poſzrednictwem piſma Gabinetowego pod dniem 13ym t. M. do do Miniſtra Naywyżſzey Dyrekcyi wydanego z wyrażeniem ſwego łaſkawego dziękczynienia odeſłał.

Oprócz tego Arcybiſkup Wideńſki, i Kardynał 6000 Ryń. Szlachcic ieden w znaczney ſłużbie Ceſarſkiey zoſtaiący 3000 Ryń. iego Familia, w którey niektóre małoletnie ieſzcze dzieci znayduią ſię, z ſwych pieniędzy im na rozrywki danych 800 Ryń. złożyły. Żyd w Pradze Szlachetny Ioachim de Popper 1500 Ryń, ieden Dworſki Urzędnik znaczney rangi, który niewymienionym być chce, 2250 Ryń. pokornie ofiarował. Także wiele oſób z Kancellaryi Ceſarſkiey Tayney Nadworney Rzeſzy Niemieckiey równie 2000 Ryń. na okazanie

ſwey

swey naypokornieyszey przychylności złożyli.

Nawet w Wiedniu bardzo wielkie mrozy były, tak dalece, iż dnia 11go z rana Thermometer Reaumurski w C. K. Obserwatorium na 14 gradus zimna spadł.

Z FRANCYI.

Pewne wiadomości.

Od dnia obrony niewinnego Króla trwaią dotąd rożne zdania, i głosy wspólczłonków Kowencyi Narodowey, które naywięcey impetycznym, częściey zaś skromnieyszym, a całem spokoynym i rostropnym tonem dawane bywaią, a zatym dla mnogości głosy daiących koniecznie długo trwać muszą, które to wszystkie czytać, ludziom rozum i czułość maiącym nieprzystoi. Ale żeby iakowe wyobrażenie tey urzetelnioney inkwizycyi uczynić można, niektóre tu się wyrazy z mów iednego umiarkowanego, drugiego zaś wściekłego Współczłonka Narodowey Konwencyi przywiodą.

Sales na Sessyi dnia 27go Grudnia rzekł: W istocie samey Ludwik iest winnym. Przecież, którąby strona, a nawet Narodowa Konwencia do rozsądzenia to przedsiewziąść chciała, toby się zawsze na nienawiść, na potwarzy, i na intrygi drugiey strony wystawiła. Lecz tego strasznego bałamuctwa unikłaby, gdyby iey Narod nad rodzaiem kary, któraby Ludwikowi naznaczona być miała, wyrok dać pozwolił. Narodowa więc Konwencia na tym, czy Ludwik niewinnym, lub winnym iest, przestać, a zapytanie: czy Ludwik ściętym, lub więzionym być ma, do Generalnego Zgromadzenia odesłać powinna. Konstytucia Krola nienaruszonym być ogłosiła, lecz tym ogłoszeniem pierwotnego Prawa Narodu w ukaraniu swych ciemiężycielów znieść niemogła, iednakże Narodowa Konwencia, która Reprezentantką tylko Narodu, a nie samym Narodem iest, prawa do rozsądzenia tego, czyli Narod tego pierwiastkowego prawa użyć chce, niema, bo to sam tylko Narod czynić może, Leguinio na to odezwał

się:

ſię: Ludwik bez pytania ſię Narodu na ſmierć wſkazanym być powinien. — Aż na to zaraz kłaſkania i bravo wykrzykiwania przez Trybunów zaczęły ſię.

Większa część wſpółczłonków Zgromadzenia z niechęcią na to obruſzały ſię, Prezydent zaś Trybunów połaiał. Ale delikatnie. — Czyliż to Zgromadzenie Mężów na Ludwika wyrok dawać godne ieſt?

Buzot, Raband, Rober Pierre i niektórzy dnia 28 i 29 głos mieli, dnia 30 chciał Manuel, żeby Swięto 3. Krolów obchodzić zakazano, ponieważ to obywatelſtwu i Rewolucyi przeciwne ieſt Lecz ieden odezwał ſię: Proſzę Panie Manuel rozważyć to, iż Swięci 3. Krolowie Królami Francuzkiemi niebyli.

Nakońcu Seſſyi Deputowani od 18. Sekcyi przed kratkami Narodowego Zgromadzenia ſtanęli, a wſzrodku, obywatelów dnia 10. Sierpnia ſkaleczonych, Wdowy, i Sieroty tych, którzy tegoż dnia polegli, między ſobą mieli. Wy Mowcy rzekli przeraźliwym głoſem — i ſmierci Ludwika domagali ſię. — A ieſzcze za to do honoru zaſiadania na tey Seſſyi przypuſzczeni zoſtali. Na Seſſyi dnia 31 Wergniam, Corin Tuſtier, Moreau, i Dubois Crance w Sprawie Ludwika mowili, pierwſi za nim, oſtatni zaś przeciw appellacyi do Narodu. Marat zaś o ſekretney ſchadzce fakcyi Miniſtra Rolanda na Ulicy Richelieu pod Nrem 148 donioſł, która poprzyſięgła, iż póty ſię nieuſpokoi, póki Paſché z Miniſterium wypchniętym niebędzie.

Na Seſſyi dnia 28, Grudnia ieſzcze inny przypadek wydarzył ſię, który nakoniec nawet do Proceſſu Ludwika XVI wpływek iakiś mieć może, to ieſt piſmo Miniſtra Zagranicznych intereſſów naſtępuiącey oſnowy: W czoray w wieczor liſt od Agenta Hiſzpańſkiego względem tego zapytania odebrałem, które co moment Narodową Konwencią zatrudnia, a uwagę całey Europy na ſiebie

bie obraca. Urząd moy obowiązek doniesienia o tym Narodowey Konwencyi na mnie wkłada; do którego ieszcze iednakże niektóre obiaśnienia przyłączyć muszę. Nieprzyiacielskie rozporządzenia, które Hiszpania od kilku Miesięcy na lądzie i morzu poczyniła, a przeciwnie ostrożności, i przygotowania z naszey strony zaszłe, do żwawych i kilkakroć powtorzonych skarg między oboyga Rządami powod dały. Przyszło więc do otworzenia się w tey mierze, którego skutek do tego dążył, ażeby uzbraiania się z obu stron zastanowione były, ieżli nas Hiszpania formalnie i niewątpliwie zabespieczyła, iż w teraznieyszey woynie oboiętność utrzymać chce, to te przed 3. Miesiącami zaczęte umowy przez podziękowanie za Urząd Hrabiego d'Aranda w tym momencie przerwane, a od iego następcy na iego szczególne żądanie odnowione zostały. Prawdziwym byto było uspokoieniem moim, ażebym dziś o szczęśliwym tego skutku donieść mógł, gdybym wierzyć niebył przymuszonym, że Dwor Madrycki swoią powolność na iednym warunku nieiakim sposobem zasadza, któryby iego zasługi osłabić mógł. W rzeczy samey w tym momencie, gdy obiedwie noty tu przyłączone względem oświadczenia Hiszpańskiey neutralności, i proiektu złożenia broni odebrałem, dowiedziałem się także, że Xiąże d'Alcudia Pełnomocnemu Ministrowi RPtey Francuzkiey tego niezatail, iż ieden z nayważnieyszych powodów Króla Katolickiego poruszył, ażeby się ku Narodowi Francuzkiemu zbliżył, żeby przez to nadzieię wpływania do losu Ludwika swego Stryia otrzymał. Od owego czasu byłem tym więcey o tych zamysłach przekonanym, a nawet sama Narodowa Konwencia z pisma Kawalera Ocariz, który 10go Sierpnia iako Agent Hiszpański w Paryżu został, o tym lepiey przeświadczy się. Wstrzymuię się od dalszych uwag nad tym pismem.

Z AN-

Z ANGLII.

Pewne wiadomości.

Sekretarz Stanu Lord Grenville wniósł to dnia 19go Grudnia w Wyższey Izbie Parlamentu, iż wielka mnogość cudzoziemcow osobliwie Francuzów za kray wyszłych teraz w Krolestwie znayduie się, którzy względem prawideł, ktoremi napoieni zostaią, uważani, bardzo rożnego gatunku są, a zatym baczność Rządu na siebie koniecznie wzbudzać muszą. Angielscy Prawnicy pierwszey rangi są wprawdzie tego zdania, iż Król władzę posiada, ażeby przychodowi Cudzoziemców do Krolestwa przeszkodził, ale że Korona od dawnego czasu tego prawa używać za niepotrzebną rzecz osądziła, przeto takie Prawo w niepamięć poszło, i niezwyczaynym stało się, a zatym też Izbie ten proiekt proponował, ktory do teraznieyszych okoliczności zupełnie stosownym iest, i iak sobie rokuie, bez trudności potwierdzonym będzie. Teraz zaś tylko na to nalegał, ażeby mu proiekt czytać, a potym dla kommunikacyi onegoż drukować każać wolno było. Na to zezwolono, i drugie czytanie na dzień 21. odłożono.

Pan Pitt, który dla otrzymaney kommendy nad 5 portami swóy głos w Parlamencie stracił, od owego czasu za Kambridge na nowo obranym został, i dnia 19. pierwszy raz w Niższey Izbie stawił się, która w tym dniu w Deputacią nad Morską wyprawą zamieniła się, w którey Lord Arden wniosek uczynił, ażeby dla 25000 flisów na rok 1793 dla każdego na miesiąc po 4 funtow szterlingow wyznaczyć. Nikt się temu nieprzeciwił. Pan Dundas potym proponował, ażeby Lordowi Cornwallis za iego w Wschodniey Indyi uczynione usługi, również Generałowi Meadows i Abercrombie imieniem Angielskiego Parlamentu podziękowano, i ten wniosek bez przeciwieństwa potwierdzonym został.

Dnia

Dnia 20. proiekt przez Pana Pitta był proponowanym, ażeby wywoz amunicyi woienney a osobliwie saletry i broni zakazany był.

Gdy proiekt względem 25000 flisaków w Kommissyi całey Izby pokazał się, rzekł Pan Sheridan, iż zupełnie kontent iest, że uzbraianie się zaczęto, iednakże życzy, żeby iakim bądź sposobem droga do negociacyi z Francią otworzona być mogła, ażeby ile sił wybuchnieniu woyny przeszkodzić można. Przydał i to, iż nayzacnieysi ludzie w Francyi pokoy z Francią zachować, i z nią podług sprawiedliwości, wspaniałości i dobroci postępować sobie życzą. Pan Burke ostatnie wyrazy sprawiedliwości, wspaniałości Pana Sheridans bardzo przykro i furowo podchwycił, i spytał się, w iakim kącie Francyi, i gdzie podobne rzeczy znayduią się? Nazwał te wyrazy nieprzyzwoitemi, i rzekł: ieżli WPan iaką współeczność z osobami w Francyi kieruiącemi utrzymuiesz, to może Izba żądać, ażebyś ie WPan przełożył. Dodał i to, iż ludzie, którzy Krola swego iak złoczyńcę traktowali, ani sprawiedliwości, ani wspaniałości, ani dobroci posiadać niemogą. Pan Sheridan żwawo odpowiedział, iż Pan Burke iego słowa na złą stronę obraca, i zapewniał, iż ón sam żadney współeczności z osobami w Francyi ster prowadzącemi nieutrzymuie. Na to Pan Fox przymowił się, i oświadczył, iż Francuzami względem postępowania ich z Królem swoim brzydzi się, bo to ani sprawiedliwe, ani wspaniałe, ani dobre, ale podle i okrutne iest. Na 25000 flisaków z wszelką gotowością przystaię, i owszem nawet na 40000 pozwalam, ieżli Rząd liczbę ich za potrzebną uzna. Narod nieinaczey iak tylko z bronią w ręku traktować niemoże. Uzbraiania się woienne w terazniey szych okolicznościach nieodbicie potrzebne są. Życzyłby oraz, żeby Izba iednostayne brzydzenie się takim Francuzow traktowaniem Króla oświadczyła. Pan Pitt z tego, co

O Pan

Pan Fox powiedział, ſwoie ukontentowanie okazał, i ucieſzył ſię, że pomimo rożnych zdań, które od niektórych dane były, przecież każdy na to ſię zgadza, iż żwawe przygotowania w ogólności koniecznie potrzebnemi ſą, przydał i to, iż gdyby on był prędzey w Izbie ſwoie mieyſce zaſieść mógł, toby ſię był z wſzelką ſiłą niektórym rządkim proiektóm oparł, które iuż proponowane były, a oſobliwie proiektowi wyſłania Poſła do Francyi. Nic dla Anglii upodlaiącego bardziey niebyłoby nad ten krok, i gdyby nawet pokóy utrzymować ſię miał, to i to żadnym innym ſpoſobem ſtaćby ſię niemogło, iak tylko tym, którymby honor Narodu, wiara, i wierność ku ſwym ſprzymierzeńcóm dochowane zupełnie zoſtały. Nakońcu mowy ſwoiey proiekt Izby Królowi proponował, ażeby on inſtrukcie, podług których Lorda Gower dla porzucenia w Paryżu ſwego Poſelſtwa wyſłano, ſobie przełożyć kazał. Pan Fox zupełnie z tego kontent, a proiekt natychmiaſt przyiętym zoſtał.

Z NIEMIEC.

Pewne wiadomości.

Przy Hochheim między Frankfurtem i Moguncią dnia 6go Stycznia między woyſkami ſkombinowanemi Heſkiemi i Francuzkiemi do żwawey bitwy przyſzło. Iuż dnia 5 rożne Pruſkie i Heſkie Pułki z armatami do Weilbach i Wikert wpadły, a w nocy o pierwſzey godzinie rownie Król Iegomość Pruſki w naywiękſzey burzy ſniegowey do Wikert na koniu przyiechał. Gdy prawie tego ſamego czaſu Xiąże Hohenloe, ktory ſwą głowną kwaterę w Wiesbaden miał, z tey ſtrony poſunął ſię, i znak dał, to z rana o 3 godzinie z trzech ſtron uderzenie na Francuzów naſtąpiło, którzy choć ich do 5000 było, aż do Hocheim wypędzeni ſą.

Prawie tego ſamego dnia po południu Król Iegomość Pruſki z Xięciem Braunſchweig do Frankfurtu nazad powrocił,

cił, i ſwoią bytnością dla Theatrum honor uczynił, a potym na Balu, który Xiążę Naślednik, i Xiążę Ludwik w Pałacu Taxis dawał, znaydował ſię. Dnia 7. po południu Francuzkich niewolników i 12 armat, przed któremi 12. trębaczow trąbiących na koniu iechało, do Frankfurtu wprowadzono. Z Pułkow Ceſ. K. do Rhenu w marſzu będących 1. batalion Karola Toſkana, i 1. Deutſchmeiſter dnia 7. t. M. do Ratisbony przyſzedł, w tey okolicy przenocował, a nazaiutrz dalſzą drogę przedſiewziął.

Z WŁOCH.

Pewne Wiadomości.

Podług prywatnych uwiadomień z Turynu w biegu mieſiąca Grudnia rożne między woyſkami ſkombinowanemi Piemontſkiemi i Auſtriackiemi, tudzież między Francuzkiemi w Hrabſtwie Nizza ſtoiącemi utarczki były. Dnia 11 Grudnia wpadli Francuzi dwoma kolumnami po 400 ludzi ku gorze Ferrion niedaleko Saorgis, ażeby na ſłabą Diwizią Piemontſkiey Narodowey Milicyi uderzyli. Skoro Pan Androli, Porucznik Graubidnera Pułku Chrześciańſkiego w Koarafa o tym dowiedział ſię, zebrał 50 ludzi regularnego woyſka, dwie Kompanie Narodowey Milicyi, i 3 Podporucznikow woluntariuſzów, i z gòry na dół pomaſzerował, i iuż tamteyſzą milicią, którą Francuzi liczbą ſwoią pięć razy większą przewyżſzali, biiącą ſię zaſtał. Andrioli więc z taką odwagą na nich natarł, iż oni pomimo nayuporczywſzego na wzaiem bronienia ſię wkrótce potym z ſtratą 10 zabitych, a 50 ranionych na rowninę Lawens uciekać muſieli. Dnia 15go Grudnia poſuneła ſię Diwizya woyſk Piemontſkich z Milicią ku Pogetto niedaleko Saorgis, ażeby nieprzyiaciela tamże w liczbie daleko więkſzey obozuiącego wyparowała. Tu wprawdzie do żadney utarczki nieprzyſzło, bo Francuzi tak ſzybko z tamtąd umknęli, iż przez ſame zamieſzanie 21. żołnierzy w niewolą doſtali ſię, a onych do Saorgis zaprowadzono.

Dnia 23. Maior Brentano z Pułku Kaprara Komendant iednego Batalionu tegoż samego Regimentu, który przy Fontana na Forpocztach stał, z 100 ludźmi z Pułku Kaprara, i 1500 ludźmi Piemontskiey Narodowey Milicyi, na Patrol Francuzki 200 ludzi na Gorze Colde Bru uderzył, 30 z nich zabił, 57 w niewolą poymał, i 4 konie zdobył, między zabitemi dwóch Officerów, a ieden między niewolnikami znayduie się, reszta na skały pouciekała. Maior Brentano z takim przezorem, i zręcznością utarczkę kierował, iż żaden z iego ludzi ani zabitym, ani ranionym niezostał.

Z GENEWY.

Nienaypewnieysze Wiadomości.

W Genewie Partia Niwellistów na swym Zgromadzeniu proiekt do istotney poprawy Fundamentalney Ustawy Kraiu umowiła między, sobą, i ułożyła, tenże Małey Radzie do podania go do Decizyi Radzie Zgromadzenia podała, co też się bez trudności stało. Dnia 11go Grudnia Wielka Rada go potwierdziła, dnia 12 Rada Nayważszey Władzy onemuż iako nowemu Prawu Fundamentalnemu Sankcią nadała. To zaś Prawo w 3. Artykułach głownych zawiera się.

UWIADOMIENIA.

Kamienica na Brodzkim Przedmieściu zaraz za Celną Komorą pod Nrem 440. sytuowana nowa, fundamentalnie murowana iest z obszernym do niey należącym płacem do przedania, ktoby ią kupić życzył, niechay się do właściciela w teyże kamienicy na dole mieszkaiącego zgłosi.